Burgemeester en wethouders
Postadres Postbus 16200, 3500 CE Utrecht
Telefoon 14 030
www.utrecht.nl

Gemeente Utrecht

Aan de gemeenteraad

Behandeld door	Willemijn Burggraaf	**Datum**	6 oktober 2026
E-mail	willemijn.burggraaf@utrecht.nl	**Kenmerk**	34298038
Type brief	Afdoeningsbrief	**Onderwerp**	Beantwoording toezeggingen commissie Verordening Wmo 2027.
Bijlage(n)	1	**Beleidsveld**	Welzijn en Wmo

Geachte leden van de raad,

Op 10 september j.l. is het raadsvoorstel Verordening Wmo 2027 in de commissie Samenleving besproken. Tijdens het debat is toegezegd uw raad op een aantal punten te informeren voor raadsbehandeling van het voorstel. In deze brief zal op deze onderwerpen worden ingegaan.

Meer duidelijkheid over de wijzigingen, met name waar het gaat over verschuiving van bevoegdheden (ibabs ID 1205)
Uw raad heeft tijdens het debat verzocht om meer duidelijkheid te geven over waarom bepaalde wijzigingen worden voorgesteld. Hoewel de was/wordt lijst een korte toelichting kent per punt was het moeilijk om het overzicht te krijgen, met name waar het gaat over het verplaatsen van teksten tussen de verordening en de beleids- en nadere regels. In de bijlage hebben we een nieuwe versie opgenomen. Met kleuren is daarin aangegeven wat de reden van aanpassen is zodat snel de verschillende categorieën van wijzigingen bekeken kunnen worden. De wijzigingen die ingaan op het verschuiven van bevoegdheden zijn hierin paars gemaakt. Daarnaast hebben we de toelichtingen waar mogelijk verduidelijkt.

In algemene zin is het zo dat we de verordening hebben herzien op basis van de VNG-richtlijn. In het verleden zijn artikelen in de verordening opgenomen die in de beleidsregel hadden gemoeten en andersom. Met de voorstellen is de verordening weer in lijn met de landelijke eisen hieraan. Zie de bijlage voor meer informatie

Betere monitoring van de implementatie van het VN-verdrag handicap (ibabs ID 1210)
Tijdens het debat werd gevraagd of het mogelijk was om de implementatie van het VN-verdrag beter te monitoren. Wat betreft de implementatie van het VN-verdrag handicap handelen we conform de afhandeling van motie 412 en 468 waarin afgesproken is dat binnen elke uitvoering dan wel beleidsnota effectindicatoren opgenomen worden in kader van de uitvoering van het VN-verdrag. Immers is elk organisatieonderdeel, en daarmee het gehele college, verantwoordelijk voor het uitvoeren daarvan binnen hun eigen beleidsvelden. We vinden daarin effectindicatoren belangrijker dan kpi's. Kpi's geven weliswaar meetbare aantallen weer (bijvoorbeeld 20 bushaltes), maar in de uitvoering van het VN-verdrag wil je nog liever weten hoe goed iemand van voorzieningen en aanpassingen gebruik kan maken (kun je dan ook echt zelfstandig reizen met de bus) en daarmee zijn de effectindicatoren veelal veel beter passend. Een voorbeeld hiervan is de nota wonen waar meerdere indicatoren zijn opgenomen onder 'passend wonen' op pagina 54 van Ontwerp Beleidsnota

Wonen. Bijvoorbeeld doelstelling: *We sturen op voldoende huisvesting voor mensen in een kwetsbare positie*, met effectindicator: *Gerealiseerd aandeel woonplekken voor kwetsbare en bijzondere doelgroepen t.o.v. het opgedragen aantal woonplekken voor deze doelgroepen uit het verdeelbesluit.*

Er wordt hierover gesproken in het VN-monitor overleg, waarin belangenbehartigers van de doelgroep bestaande en lopende beleidsvragen van advies voorzien. Er wordt ook gemonitord op toegankelijkheid in het algemeen doormiddel van het inclusieve onderzoek vanuit panel Meetellen. Dit onderzoek loopt parallel naast de inwoner enquête, maar wordt veel toegankelijker aangeboden (meer tijd, ruimte voor uitleg, bezoek op locatie, in delen afnemen van grotere enquêtes etc). Daardoor bereiken we beter een groep mensen die we anders niet terug zouden zien in de reguliere inwoner enquête.

Dus hoewel er wel monitoring is per beleidsthema is er geen interne monitor waarin al deze organisatieonderdelen hun effectindicatoren vervolgens verzamelen. Het VN-verdrag raakt immers alle beleidsvelden en kan daarmee niet door 1 afdeling of dossierhouder bijgehouden worden. Als dit wel een wens is van de raad dan zou dit extra ambtelijke capaciteit vergen die op dit moment niet beschikbaar is.

Verschil tussen informeel en formeel tarief bij het PGB (ibabs ID 1211)
Tijdens het debat werd gevraagd of het een mogelijkheid is om een apart tarief in te stellen voor zorgprofessionals die buiten een bedrijfsstructuur zorg leveren naast hun reguliere baan.

De meeste gemeenten hanteren voor de PGB tarieven slechts het onderscheid tussen het informele en het formele tarief. In Utrecht vergoeden wij ook een ZZP tarief. Als een professional buiten de bedrijfsstructuur ondersteuning verleent dan heeft de professional de keuze om zich als ZZP-er te registeren en in die hoedanigheid ondersteuning te verlenen. Het staat de professional ook vrij om ondersteuning te leveren tegen het informele tarief.

Bij het bedrag voor het informele PGB wordt er geen rekening gehouden met bedrijfsvoeringskosten (zoals registraties of diploma's, administratieve kosten etc.) waardoor het bedrag lager is. Het gaat hierbij dus niet om de professionaliteit van de hulpverlener maar om het wel of niet aanwezig zijn van bepaalde bedrijfsvoeringskosten. Conform jurisprudentie van de Centrale raad van beroep uit 2025 hanteren wij als ondergrens voor het informele tarief het wettelijke minimumloon. Wij zien daarom geen reden om een vierde tariefgroep te creëren, omdat met de huidige tariefstructuur er voldoende mogelijkheden zijn voor professionals om ondersteuning te leveren die tevens administratief toetsbaar (er moet immers vastgesteld kunnen worden tot welke categorie iemand behoort) en behapbaar zijn voor de toegangsloketten.

Inwonersvriendelijke toelichting bij de verordening
Tijdens het debat is ook de publieksvriendelijkheid van de verordening en de mogelijkheden daarvoor besproken. Zoals tijdens het debat aangegeven kent de verordening bepaalde eisen waaraan deze moet voldoen inclusief bepaalde juridische terminologie waardoor dit document zich slecht leent voor simpele taal. Om die reden is de toelichting bij de verordening geschreven voor inwoners in simpele taal (zie de bijlage bij het raadsvoorstel). Daarnaast is het natuurlijk van belang dat inwoners goede uitleg krijgen over hun rechten en mogelijkheden via onze buurtteams, het Wmo-loket en de regionale toegang.

Beschikken voor onbepaalde tijd in het geval van een chronische ziekte of beperking
In het debat werd de vraag gesteld waarom de mogelijkheid tot het beschikken voor onbepaalde tijd niet in de verordening is opgenomen maar in de beleidsregel.

In de beleidsregel staat het volgende: “*De zorgtoewijzing kan voor een bepaalde of voor een onbepaalde duur zijn. Wanneer er sprake is van een chronische of progressieve ziekte waarbij niet aannemelijk is dat de zorgvraag wijzigt, kan het passend zijn om een zorgtoewijzing voor onbepaalde duur af te geven*.”

Dit staat in de beleidsregel en niet in de verordening omdat dit wettelijk gezien een collegebevoegdheid is. De wet noch de jurisprudentie schrijven voor dat dit door de gemeenteraad in de verordening dient te worden geregeld. Daarnaast kunnen we dit niet zomaar als standaard

uitgangspunt opnemen (in de verordening noch beleidsregel) voor elke inwoner. Dit komt omdat ook bij een chronische aandoening er een verandering (zowel positief als negatief) in de zorgbehoefte kan optreden waardoor periodieke herbeoordeling nodig kan zijn (denk hierbij ook aan technologische ontwikkelingen of ontwikkelingen in de woon of gezinssituatie). Hiervoor blijft het dus nodig dat de professional de ruimte behoudt om een passende afweging te maken.

In de praktijk zien we echter al wel dat voor hulp bij het huishouden ruim meer dan de helft van de indicaties voor Zorg in Natura afgegeven worden voor onbepaalde tijd. Voor zorgvormen als dagbegeleiding en vervoer is dat zelfs ruim 2/3de. Het opnemen van een extra tekst in de verordening heeft dus geen meerwaarde ten opzichte van de huidige praktijk.

Algemene voorziening opvang, eigen bijdrage en toegangstoets
In het debat werd de vraag gesteld of een toets (op inkomen) voor een algemene voorziening wel mag en daarbij of de eigen bijdrage die gevraagd wordt proportioneel is.

Dat de kortdurende opvang een algemene voorziening is, betekent niet dat er helemaal geen voorwaarden aan de toegang mogen worden gesteld. Voor toegang tot een maatwerkvoorziening is individueel onderzoek nodig naar de persoonlijke situatie en de noodzakelijke ondersteuning. Bij een algemene voorziening kan worden volstaan met een beperkte, lichte toets om vast te stellen of iemand tot de doelgroep van de voorziening behoort. Bij de algemene kortdurende opvang wordt daarom beoordeeld of sprake is van dakloosheid en vanwege hun persoonlijke problematiek onvoldoende in staat zijn om zich op eigen kracht te handhaven en of deze vorm van opvang daarmee passend is. Dat is geen uitgebreide indicatiestelling, maar een toegangsbeoordeling. De toets op inkomen is slechts omdat iemand zonder inkomen vrijgesteld wordt van de eigen bijdrage en heeft verder geen invloed op het recht op toegang.

De eigen bijdrage in de 24-uursopvang wordt geïnd sinds 2022, destijds vastgesteld door de raad. Dit is een bijdrage voor o.a. de 3 maaltijden die worden verstrekt, activiteiten en koffie/thee. Het bedrag (op dit moment 6,50 per 24 uur) is gebaseerd op de hoogte van de daklozenuitkering. Het bedrag is lager dan het percentage van het inkomen wat iemand die zelfstandig woont per maand van zijn/haar uitkering kwijt zou zijn aan wonen en levensonderhoud. Het is een beperkte bijdrage die past bij het uitgangspunt dat mensen, waar mogelijk, verantwoordelijkheid nemen voor hun dagelijkse kosten, zoals dat ook nodig is wanneer zij weer zelfstandig wonen. Zo sluiten we zoveel mogelijk aan bij het normale leven.

PGB eisen voor naasten
In het debat werd gevraagd hoe het college voorkomt dat PGB eisen drempelverhogend werken voor informele vertrouwde zorg en of er een lichtere toets mogelijk is voor naasten. De regels ten aanzien van pgb-houders zijn ter bescherming van de cliënt en eventuele budgethouders als een cliënt zelf het budget niet kan beheren. Het gaat hier om een situatie waarbij een cliënt ervoor kiest om een naaste de hulp te laten verlenen in plaats van bij de organisatie die de gemeente heeft ingekocht waar ook eisen aan worden gesteld. De gemeente heeft daarbij de plicht om te toetsen of de zelf ingekochte ondersteuning veilig en doeltreffend is en ook bijvoorbeeld voldoet aan landelijk gestelde eisen. Dit is niet anders op het moment dat een naaste deze hulp verleent, ook dan kan iemand immers misbruik maken van de kwetsbaarheid van zijn/haar naaste, en dit gebeurt helaas ook. Zonder voldoende eisen is er een groter risico op:

1. Onvoldoende of verkeerde ondersteuning
   Het is van belang dat de budgethouder voldoende vaardig is om de juiste ondersteuning in te kopen en dat deze ondersteuning doeltreffend en veilig is. Als dit niet wordt getoetst kan het zijn dat zorg niet wordt ingekocht of niet volledig. De ondersteuning sluit dan bijvoorbeeld niet aan bij de beschikking of ondersteuningsbehoefte of is niet veilig en/of doeltreffend.

2. Financiële problemen
   Het is van belang dat de cliënt of de budgethouder voldoende vaardig is om de administratie te beheren en de communicatie van de SvB te begrijpen. Als dit niet zo is en het budget wordt niet doelmatig besteed en/of onjuist beheerd kunnen er terugvorderingen ontstaan wanneer

uitgaven niet voldoen aan de pgb-voorwaarden. Er kunnen hierdoor schulden ontstaan bij de cliënt, of in het geval van een naaste als budgethouder, bij de budgethouder.

3. Afhankelijkheid of beïnvloeding
   Zonder voldoende eisen is er een risico dat familieleden of zorgverleners de regie over het budget overnemen. Dit levert een risico op financiële uitbuiting of misbruik van kwetsbare cliënten op. De cliënt heeft formeel een pgb, maar geen zeggenschap over de besteding.

We zien daarom geen ruimte om een lichtere toets te doen. Er zijn op dit moment al meer eisen aan formele dan aan informele hulpverleners, zoals bijvoorbeeld het hebben van kwaliteitssystemen etc. dus daar is waar passend al wel een onderscheid gemaakt.

Scootmobielenstallingen en de omgevingswet
Tijdens het debat werd gevraagd waarom in de verordening wordt opgenomen dat een inwoner moet beschikken over een adequate stallingsvoorziening voordat een scootmobiel kan worden verstrekt en of hiermee niet de verantwoordelijkheid voor de stalling bij de inwoner wordt gelegd.

De eis dat een scootmobiel veilig gestald moet kunnen worden, volgt niet uit de verordening maar uit de geldende brandveiligheidsregels. Sinds 1 juli 2024 zijn de regels voor vluchtroutes in woongebouwen aangescherpt. Op grond van het Besluit bouwwerken leefomgeving (Bbl) mogen in gemeenschappelijke verkeersruimten die onderdeel uitmaken van een vluchtroute geen brandgevaarlijke objecten aanwezig zijn. Daarbij worden fietsen en scootmobielen expliciet genoemd. Een scootmobiel kan niet alleen een vluchtroute blokkeren, maar vormt door de accu ook een mogelijk brandrisico. Voor bestaande woongebouwen moet daarom worden gezocht naar een stallingsvoorziening buiten de vluchtroute.

De gemeente moet deze regels al toepassen bij de verstrekking van scootmobielen. Het opnemen van deze voorwaarde in de verordening creëert daarom geen nieuwe verplichting, maar maakt transparant welke voorwaarden in de praktijk al gelden bij de beoordeling van een aanvraag. Het niet opnemen van deze bepaling zou kunnen leiden tot onduidelijkheid over de wijze waarop de gemeente uitvoering geeft aan haar wettelijke verantwoordelijkheden.

Tegelijkertijd onderkennen wij dat het realiseren van voldoende stallingsvoorzieningen een complex vraagstuk is. De verantwoordelijkheid voor brandveiligheid ligt primair bij gebouweigenaren, maar het realiseren van stallingsvoorzieningen voor scootmobielen is geen expliciete wettelijke verplichting. Hierdoor ontstaat in de praktijk een spanningsveld tussen brandveiligheid en het kunnen verstrekken van een passende Wmo-voorziening. Om deze reden werkt de gemeente samen met woningcorporaties aan oplossingen. Hiervoor is een subsidieregeling vastgesteld waarmee woningcorporaties voor maximaal 50% kunnen worden ondersteund bij de realisatie van brandveilige stallingsvoorzieningen in urgente situaties, hierover bent u op 1 juli geïnformeerd. Daarnaast wordt gewerkt aan een bredere aanpak van de stedelijke opgave rondom scootmobielstallingen.

We hopen u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd.

Hoogachtend,
Burgemeester en wethouders van Utrecht,

de secretaris, de burgemeester,